

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 25.7.2008
SEC(2008) 2279

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

**Придружаващ документ към предложението за регламент на Съвета за правната
рамка на Общността за европейска научноизследователска инфраструктура
(ЕНИ)**

ОБОБЩЕНИЕ НА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

{COM(2008) 467 окончателен}
{SEC(2008) 2278}

ОБОБЩЕНИЕ НА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Настоящата оценка на въздействието придружава предложението за „РЕГЛАМЕНТ за правната рамка на Общността за европейска научноизследователска инфраструктура (ЕНИ)“, включено в законодателната и работна програма на Комисията за 2008 г. като една от приоритетните инициативи.

От съобщението на Комисията на ЕС, озаглавено „Към европейско научноизследователско пространство“ от януари 2000 г., идеята за общо европейско научноизследователско пространство (ЕНП) е движещ принцип за всички мерки в областта на научните изследвания и развойната дейност на Общността и основна опора за постигане на научноизследователските цели на Лисабонската стратегия за растеж, заетост и динамична и основана на знанието европейска икономика. Със Зелената книга за ЕНП от 2007 г. „Европейското научноизследователско пространство: нови перспективи“ бяха набелязани редица ключови области, в които ефективната дейност чрез партньорства между държавите-членки би могла да донесе значителни ползи за европейската система за научни изследвания и да спомогне за създаването на „пета свобода“ в Европа — свобода на движението на знания. В този контекст „разработването на научноизследователски инфраструктури на световно ниво“ се предлага като един от стълбовете на предложената амбициозна визия за ЕНП.

Научноизследователските инфраструктури имат растяща роля в напредъка на знанията и технологиите. Например съоръженията за облъчване, банките с данни на геномиката и базите данни на социалните науки, обсерваториите за науки за околната среда, системите за визуализация или чистите стаи за наноелектроника са в основата на процесите на научните изследвания и иновациите. Като предлагат уникални научноизследователски услуги на потребители от различни страни, като привличат младите хора за науката и чрез изграждането на мрежа от съоръжения, научноизследователските инфраструктури спомагат за структурирането на научната общност и следователно имат ключова роля в изграждането на ефикасна среда за научни изследвания и иновации. Благодарение на способността си да съберат „критична маса“ от хора и инвестиции, те допринасят за националното, регионалното и европейското икономическо развитие. Ето защо те стоят в основата на „триъгълника на знанието“, образуван от научните изследвания, образованието и иновациите.

Тъй като границите на научните изследвания се променят и напредват, и с прогреса на технологиите, научноизследователските инфраструктури стават все по-сложни и по-скъпи, като често пъти те не са по възможностите на отделна научноизследователска група, регион, нация или дори континент. Фрагментацията в Европа не спомага за посрещането на тези предизвикателства.

Това бе признато на срещите на Съвета по конкурентоспособност от 1—3 юли 2004 г. и 25—26 ноември 2004 г., на които министрите се съгласиха, че в рамките на по-нататъшното развитие на ЕНП е необходимо да се засили конкурентоспособността на научните изследвания, а също така се изискват предотвратяване на фрагментацията и сътрудничество в областта на научноизследователските инфраструктури. Министрите подчертаха необходимостта от разработване на европейска стратегия в областта на научноизследователските

инфраструктури, която следва да съдържа по-добра координация на европейско ниво, както и различни подходи в зависимост от размера и обхвата на съответните научноизследователски инфраструктури. Министрите упълномощиха Европейския форум за стратегии за научноизследователски инфраструктури (European Strategy Forum for Research Infrastructure — ESFRI) да изготви стратегическа пътна карта за Европа за следващото поколение научноизследователски инфраструктури.

След публикуването на пътната карта на ESFRI през октомври 2006 г. Съветът по конкурентоспособността на няколко свои заседания, както и Европейският съвет, приканиха държавите-членки да участват активно в осъществяването на научноизследователските инфраструктури от общоевропейски интерес и признаха важната роля на Европейската комисия в този процес.

Обаче освен оскъдните ресурси и сложния характер на техническите и организационните въпроси липсата на подходяща правна рамка, която да позволява установяването на подходящо партньорство с участници от различни държави, представлява значителна трудност за създаването на нови европейски научноизследователски инфраструктури. Като резултат от извършената наскоро работа под егидата на ESFRI бяха признати ограниченията на съществуващите правни инструменти и беше набелязана необходимостта от разработване на специална общностна правна рамка за създаване на европейски научноизследователски инфраструктури, включващи няколко държави-членки.

В този контекст Комисията включи като приоритетна инициатива в своята законодателна и работна програма за 2008 г. предложение за разработване на „РЕГЛАМЕНТ за правната рамка на Общността за европейска научноизследователска инфраструктура (ЕНИ)“.

За да се подготви тази инициатива, бяха проведени широки консултации със заинтересованите страни. За оценката на въздействието бе събрана информация от различни източници: i) анализ на експерти; ii) консултации със заинтересованите страни и iii) принос от вътрешноевропейска група и от независима „група за отзвук“, специално създадена за проследяването на тази инициатива.

Бяха разгледани следните четири варианта на политиката:

- Вариант 1: Вариантът, при който не се предприема конкретно действие на ЕС, отговаря на настоящото положение, а именно всеки консорциум чрез специално предназначен за целта процес се опитва да определи измежду съществуващите правни форми тази, която би могла да бъде най-подходяща за неговия проект.
- Вариант 2 отговаря на „лека“ форма на намеса от Европейската комисия, при която се помага на тези, които са свързани с изграждането на европейските научноизследователски инфраструктури, да набележат проблемите и нуждите, да обменят информация за това как да се решават тези проблеми и да установяват най-добри практики.
- Вариант 3 отговаря на създаването от Общността на съвместни предприятия в съответствие с член 171 от Договора за ЕО за всеки отделен случай при възникване на необходимост от създаване на такива предприятия.
- Вариант 4 представлява по-директен отговор на проблема. Предлага се законодателно действие, с което се предоставя нов правен инструмент, адаптиран

за нуждите на европейските научноизследователски инфраструктури и допълващ съществуващите правни форми на национално и европейско ниво; при този вариант се разглежда също оправомощаването от законодателя на Европейската комисия да предоставя статут на „европейска научноизследователска инфраструктура“.

При сравнителната оценка на различните варианти на политиката вариант 4 се откроява като най-ефективния и ефикасен начин за постигане на целите на политиката.

Цели на политиката	Вариант 1	Вариант 2	Вариант 3	Вариант 4
Улесняване и ускоряване на процеса на създаване на нови научноизследователски инфраструктури	Като цяло слабо	Като цяло слабо	Умерено	Силно
Увеличаване на броя на европейските научноизследователски инфраструктури	Много слабо	Умерено	Умерено	Силно
Принос за по-нататъшно разработване на европейска политика за научноизследователските инфраструктури	Много слабо	Умерено	Умерено	Силно
Осигуряване на икономична процедура за създаване на нови европейски научноизследователски инфраструктури	Като цяло слабо	Като цяло слабо	Слабо	Силно
Осигуряване на всички характеристики, които следва да притежава правната форма за европейските научноизследователски инфраструктури	Зависи от схемата	Зависи от схемата	Умерено	Силно
Повишаване на положителния образ на ЕС на международно ниво чрез укрепването на ЕНП	Много слабо	Умерено	Умерено	Силно
Принос за постигане на социално-икономически, екологични и обществени отражения	Като цяло слабо	Умерено	Умерено	Силно